

# Clasa moartă

## Cuprins:

### ILUZIE

Rugăminți mute! degete.

IEȘIRE BRUSCĂ

INTRARE GRANDIOASĂ

PARADĂ.

Copilărie moartă

întoarcere la epavă

lecție despre „Solomon“.

Ultimele iluzii. Mare toast.

lecție de noapte.

plimbări nocturne ale

bătrânului-cu bicicletă-pentru-copii.

prostituată somnambulă.

bătrân-la-WC

femeie-într-o-fereastră.

mormânt adormit.

halucinații istorice.

soldat-al primului-război-mondial

PETE fonetice

A FACE STRĂMBĂTURI

clopot, frână.

intrarea femeii de serviciu.

Supraveghetor la mai mult ca perfect.

voce

fuga femeii de serviciu.

mașină familială.

naștere.

leagăn mecanic.

mari curățenii de primăvară.

repetiție a unei morți la circ.

evenimentele important se pierd

în visul în desfășurare.

lecție după „Prometeu“

incident cu un CĂLCĂI.

cămile

declinări de DEGETE

simulacru de succes.

asasin secret în toalete

explicații școlare.

femei-într-o-fereastră.

EXCURSIE DE PRIMĂVARĂ.

### *partea a doua*

cârdășie cu VIDUL.

înmormântare cu mare pompă.

zi a tuturor sufletelor mai

degrabă prelungită.

orgie simultană.

robinson colonial.

dagherotip istoric.

femeie-într-o-fereastră.

repetiție a ultimei curse.

### *partea a treia*

cântec de leagăn.

dialog mut

spălarea unui cadavru.

acțiune extravagantă a femeii-cu-leagăn.

comportament șocant al

bătrânului-din-toaletă

bătrânul năucit cu bicicletă

pentru copii

merge pe bicicleta sa, luându-și

la revedere de la toți.

din acea clipă, el va continua

să meargă cu bicicleta și să-și

ia la revedere.

adulații respingătoare.

bătrânul surd

aduce vești cutremurătoare!

INFINITATE, altfel spus curățire

a urechii.

cursă nejustificată a bătrânului

surd

care de atunci va continua să fugă fără încetare și fără scop.

Două cadavre goale, victime

ale bătrânului-

din-toaletă

îi provoacă o criză de

apoplexie.

bătrânul-de-la-toaletă cade

mort

în tovărășia camaradului

său

decedat

și ei vor continua să cadă și să

se

ridice veșnic, fiecare la rândul

său.

toaleta cadavrului continuă

curte funebră a soldatului din

primul

război mondial.

ezitări ale femeii-cu-leagăn.

de atunci ei vor repeta pe rând

gesturile lor din ce în ce

mai goale și mai lipsite de sens

dispariție neobservată a morții/

femeie de serviciu

a prostituatei somnambule;

bătrânii joacă cărți cu

ferparele de deces.

vor continua să joacă pentru

totdeauna

o întoarcere scandaloaasă

moartea / femeie de serviciu în

noul său rol scandalos.

primul trece în eternitate cu

imnul său național austriac.

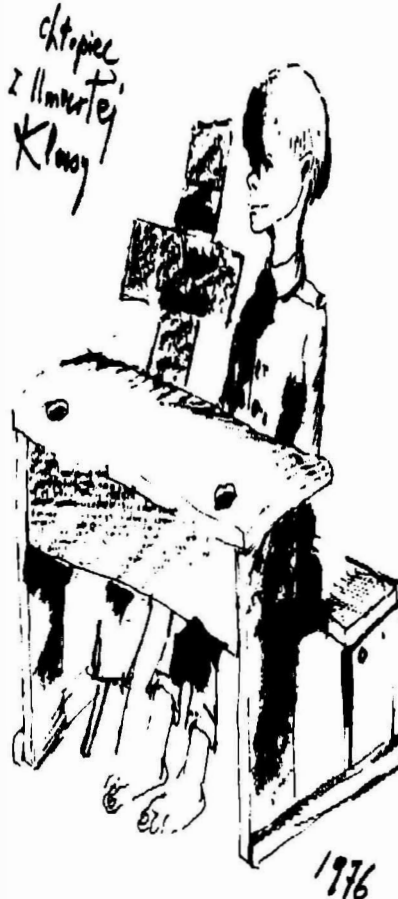
Teatrul automatelor continuă.

toți repetă gesturile întrerupte

pe care

nu le vor sfârși niciodată,  
 întemnițate de ei pentru  
 totdeauna.  
 femeia-din-ferastră continuă  
 să privească fix.  
 O SALĂ DE CLASĂ  
 tâșnite din străfundurile  
 memoriei noastre,  
 undeva într-un colț  
 câteva rânduri de sărmene  
 BĂNCI școlare din lemn...  
 CĂRȚI uscate căzând în praf...  
 în două COLȚURI amintirea  
 ascunsă îndărătul pedepselor  
 primite demult și  
 a figurilor geometrice desenate  
 cu  
 creta pe tablă...  
 TOALETA școlii, unde se face  
 ucenicia primelor libertăți...  
 ELEVII, bătrâni flecari pe  
 marginea  
 mormântului, și absenții...  
 ridică  
 mâna într-un gest cunoscut de  
 toți  
 și rămân astfel încremeniți...  
 cereau ceva,  
 un ultim lucru...  
 ei ies... clasa se golește...  
 și deodată toți revin... În-  
 cepe atunci ultimul joc al  
 iluziei...  
 intrarea grandioasă a  
 actorilor...  
 poartă cu ei copilași,

niște mici cadavre...  
 unii se clatină inerți, cramponați  
 într-o mișcare disperată,  
 suspendați,  
 târându-se ca și cum ar fi  
 remușcarea conștiinței,  
 ghemuiți  
 la picioarele actorilor, ca și cum  
 s-ar  
 cățăra pe aceste specimene  
 metamorfozate... creaturi  
 umane  
 exhibându-și  
 fără rușine secretele trecutului



lor...  
 cu EXCRESCENȚELE  
 propriilor  
 COPILĂRII...  
 DRAMATIS PERSONAE AL  
 „CLASEI MOARTE”  
 O FEMEIE DE SERVICIU –  
 bătrână primitivă  
 – execută fără oprire gesturile  
 reale ale  
 funcției sale.  
 Inutilitatea lor în procesul de  
 dezintegrare a CLASEI  
 MOARTE  
 sugerează uimitor, aproape în  
 manieră de  
 circ, natura tranzitorie a oricărui  
 lucru.  
 Aceste funcții cele mai joase  
 trec  
 de la obiecte la persoane,  
 această toaletă a  
 corpurilor dezvăluie provinciile  
 cele mai îndepărtate  
 ale FEMEII-DE-SERVICIU –  
 MOARTEA  
 Metaformoza sa finală într-o  
 hidoasă  
 codoasă leagă între ele  
 ideile  
 cele mai îndepărtate într-o re-  
 conciliere ne-compromițătoare  
 dar  
 umană:

moarte—rușine—circ—  
 putrefacție—sex—artificiu—  
 degradare—  
 dezintegrare—patos—absolut...  
 Femeia de serviciu citește  
 „ultimele  
 știri“... 1914...  
 declararea primului RĂZBOI  
 MONDIAL...  
 asasinarea prințului moștenitor  
 al Austriei la  
 Sarajevo... Supraveghetorul  
 cântă imnul  
 național austriac „O, Doamne,  
 ajută-l pe al nostru  
 Împărat“...  
 (în această parte a Poloniei  
 ocupate de  
 Austria personajul grațiosului  
 nostru suveran  
 Habsburg era un simbol folosit  
 în... vrăjile  
 rugăciuni ale bunicelor noastre  
 și era luat în  
 derâdere acest magnific  
 manechin)  
 Un SUPRAVEGHETOR -  
 persoana din „clasa  
 cea mai de jos“ inseparabilă de  
 clasa de școală, în  
 care a năvălit toată melancolia  
 timpului  
 trecut - perfect, căci va fi așezat  
 în scaunul său  
 pentru eternitate - și întoarcerile  
 sale echivoce la

viață sunt de asemenea unul  
 din renghiurile jucate  
 în clasă, nu trebuie să le luăm  
 în  
 serios...  
 O-FEMEIE-ÎNTR-O-  
 FEREAȘTRĂ. Fereaștra  
 este un obiect extraordinar care  
 ne desparte de  
 lumea aflată „de cealaltă parte“,  
 de „necunoscut“...  
 de Moarte...  
 Chipul dindărătul ferestrei -  
 dorește dina-  
 dins să evoce ceva, dorește să  
 vadă ceva  
 cu orice preț; într-un sentiment  
 de mâhnire  
 absolută femeia privește tot  
 ceea ce se întâmplă îm-  
 prejurul ei, iar comentariul său  
 neîncetat  
 devine din ce în ce mai rău și  
 mai răută-  
 cios; ea se transformă în Furie  
 și  
 încurajările sale lirice pentru  
 organizarea  
 unui picnic de primăvară se  
 termi-  
 nă într-o frenezie a fricii și a  
 morții.  
 BĂTRÂNUL-DIN-TOALETĂ -  
 este  
 așezat ca până acum în cabină,  
 în acest loc unde singurătatea

întâlnește libertatea...  
 este așezat indecent  
 călare și adâncit în socoteli  
 care nu se mai termină (poate  
 că era un  
 mic-negustor într-un orășel)...  
 transfigurat de durere și de  
 groază el nu își ur-  
 mează disputele clar definite  
 cu Dumnezeu... în legătură cu  
 acest scandalos munte  
 Sinai...  
 BĂTRÂNUL-CU-BICICLETA-  
 PENTRU-COPII  
 nu vrea să se despartă de mica  
 sa  
 bicicletă, jalnică, jucărie din  
 copilărie,  
 stricată... face neîncetat  
 plimbări  
 nocturne pe această bicicletă,  
 dar straniu  
 locul s-a micșorat, a devenit o  
 sală de clasă,  
 el se învârte în jurul băncilor...  
 și nu el  
 stă pe acest vehicul bizar, ci un  
 copil mort cu brațele întinse...  
 toate acestea  
 se desfășoară în timpul  
 LECȚIEI DE NOAPTE  
 și într-un VIS...  
 O PROSTITUATĂ SOMNAM-  
 BULĂ a  
 comis excese notorii pe vremea  
 când

era încă la școală... ea mima un manechin dintr-o vitrină, manechin licențios, adesea gol în public... nu se știe dacă visele sale s-au realizat mai târziu... acum, în acest VIS AL CASEI MOARTE, ea își joacă rolul său indecent împrejurul băncilor cu gestul obscen de a-și arăta sânii...

#### O FEMEIE-CU-LEAGĂN-MECANIC

„Renghiuri” jucate la școală - în chip lugubru și penibil „dezagolite”, „novice”, „acoperite de coșuri” peste care se trece într-o tăcere rușinată, dar văzute de adulți ca forme inferioare ale dezvoltării - ele sunt cu adevărat materia „primă” originală a vieții. Dezinteresul lor și ineficacitatea lor asupra vieții îi aduce aproape de regiunile artei. Ele conțin nostalgia visului și extremitatea ultimelor lucruri. Excutarea lor, vitală, „coaptă” este o oribilă degenerare sancționată.



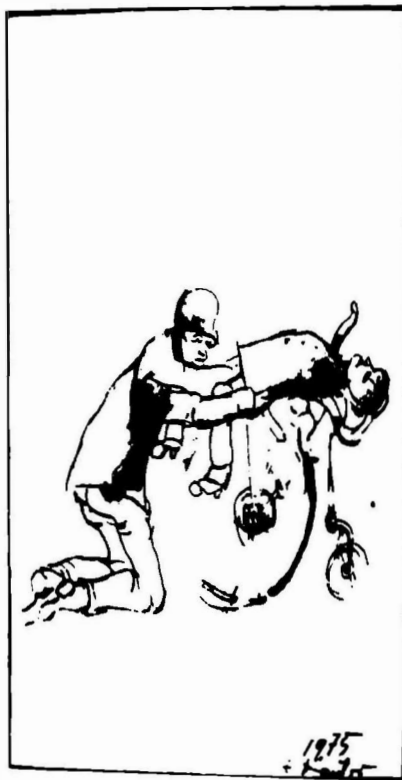
FEMEIA-CU-LEAGĂN-MECANIC devine obiectul unei glume crude jucate de întreaga clasă; ea este urmărită și prinsă și așezată pe o mașină specială care în inventar figurează la rubrica „MAȘINĂ FAMILIALĂ”. Funcțiile sale sunt fără ambiguitate. Ar trebui să se facă observația în trecere că în acest teatru toate funcțiile mentale și biologice sunt în general „obiectivate” în mod scandalos. În acest

scop, diverse feluri de „mașini mai degrabă infantile și primitive”, sunt folosite în general cu slabă valoare tehnică dar cu enorme puteri imaginare. „MAȘINA FAMILIALĂ” este manevrată cu mâna, ea provoacă deschiderea și închiderea mecanică a picioarelor vinovatului. Nu e nici o îndoială că e ritualul nașterii; FEMEIA DE SERVICIU/MOARTEA aduce un LEAGĂN MECANIC care seamănă mai degrabă cu un mic coșciug. Consecință deja comprehensibilă, LEAGĂNUL MECANIC (de data aceasta literal) leagănă două mingi din lemn care scot un zgomot sec necruțător. E gluma brutalei FEMEII DE SERVICIU... naștere și moarte - două sisteme complementare (Toate aceste happeninguri sunt legate în mod obscur și

enigmatic de  
niște happeninguri extrase din  
pietate al cărei  
rol a fost deja discutat în Intro-  
ducere).  
Nu este atunci surprinzător că  
aceeași FEMEIE-CU-LEAGĂN  
-MECANIC  
– supusă altor „ceremonii”  
stranii, aproape o  
PUNERE LA FRIGARE ritualică  
și unei lapidări  
cu... resturi – cântă un  
CÂNTEC DE  
LEAGĂN care este de fapt un  
strigăt disperat...

#### AVERTISMENTE

Personajele CLASEI MOARTE  
sunt indivizi ambigui.  
Ca și cum ar fi fost lipiți și  
cusuți împre-  
ună cu diverse piese și bucăți  
rămase  
din copilăria lor, hazarduri  
experimentate în  
viețile lor anterioare (nu  
întotdeauna respec-  
tabile), din visele lor și din  
pasiunile lor,  
ei nu încetează să se dezint-  
tegreze și să se  
transforme în această mișcare  
și în acest  
element teatral, croindu-și  
implacabil



un drum spre forma lor finală,  
care se  
răcește rapid și ineluctabil  
și care trebuie să conțină  
întreaga lor fericire și  
întreaga lor suferință.  
ÎNTREAGA  
MEMORIE A CLASEI  
MOARTE.  
Ultimele pregătiri pentru  
MARELE  
JOC cu VIDUL sunt făcute în  
grabă.  
Cum toate acestea se  
desfășoară într-un  
teatru, actorii  
CLASEI MOAR-  
TE respectă loial regulile  
ritualului la teatru, își asumă

roluri  
într-o piesă, dar nu-i dau apa-  
rent multă impor-  
tanță, acționează, ca să spunem  
așa,  
automat, din obișnuință; noi  
avem chiar impresia că ei refuză  
ostentativ să-și aproprieze  
aceste roluri,  
ca și cum ar repeta numai  
frazele  
și gesturile altcuiva, expediin-  
du-le cu  
ușurință și fără  
scrupule; aceste reguli  
se năruie din timp în timp ca și  
cum  
ar fi prost învățate;  
există  
locuri albe și numeroase pasaje  
lipsesc; trebuie să ne încredem  
în  
imaginație și intuiție;  
poate că nici o piesă nu-i  
jucată;  
și chiar dacă se încearcă o  
creație, ea  
este de mică importanță în fața  
JOCULUI  
care este pe cale să se  
desfășoare în acest  
TEATRU AL MORȚII!  
Această creație de iluzii,  
această  
improvizație, neglijentă,  
această îngrămadire de obiecte

uzate,  
această latură superficială,  
aceste fraze trunchiate,  
aceste acțiuni ratate care nu  
sunt decât intenții, toată  
această  
mistificare, ca și cum s-ar juca  
cu ade-  
vărat o piesă, această  
„inutilitate“  
pot singure să convingă că  
avem  
această experiență și simțul  
MARELUI  
VID și al ultimelor hotare ale  
MORȚII.  
Secvența lecției din CLASA  
MOARTĂ, „cârdășie cu vidul“,  
conține  
în mod neambiguu nucleul  
teatral  
al acestui Mare Joc.  
Ar fi o glumă  
bibliofilă nejustificată să încerci  
să găsești aceste fragmente  
ce lipsesc cu necesitate unei  
„cunoașteri“  
complete a subiectului intrigii  
piesei.  
Ar fi metoda cea mai simplă  
pentru a distruge o sferă la fel  
de  
importantă ca  
„SENTIMENTUL“.  
De aceea nu e recomandabil  
de a cunoaște conținutul

piesei lui S.I. Witkiewicz,  
*Tumoare cerebrală:*  
această piesă  
a servit scopurilor descrise mai  
sus.

(din *Le Théâtre de la mort.*  
*Textes réunis et présentés*  
*par Denis Bablet,*  
*L'Age d'Homme, Lausanne,*  
*1977.*

Traducere Sorin Crișan.)

Desene de Kantor  
pentru  
CLASA NOASTRĂ  
și  
SĂ CRAPE ARTIȘTII  
(ultimul)



mama  
jest figura  
na grabowcyhu -  
- a moie  
jej istniemz  
poragrabowce  
porwoda jej  
toch udawac'  
jej portret i harmon